

Gerard van den Boomen (89) stelde bundel samen

Het Hooglied in eigentijdse haiku's

Gerard van den Boomen is de oudste van alle nog levende Volksknarren. Hij is ook nog nooit opgehouden met werken. Deze maand verschijnen er weer twee boeken van hem. Zijn memoires en zijn persoonlijke vertaling van de bijbelboeken Hooglied en Prediker.

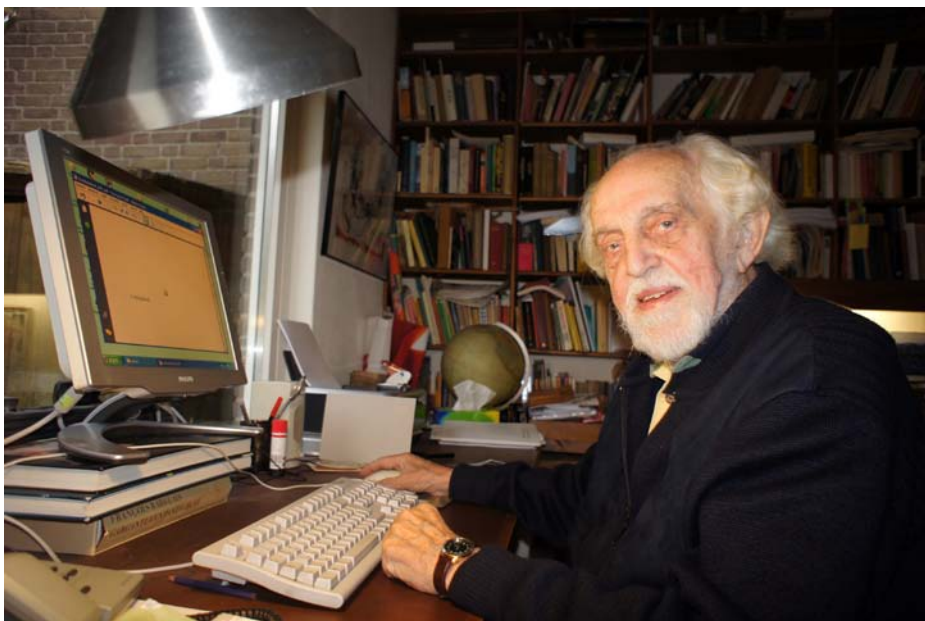
IK WERK alsof de dood me op de hielen zit - en dat is waarschijnlijk ook zo,' lacht Gerard van den Boomen, oudste nog levende Volksknar. Hij werkte bij de krant van januari 1948 tot begin 1963. In december wordt hij 89. Werken is voor hem nog altijd schrijven. Zijn memoires heeft hij intussen afgerond onder de titel *Zondagskind*. En - iets ge-

door Jacques de Jong

heel anders - de bijbelboeken Hooglied en Prediker heeft hij omgezet in haiku's, drieregelige verzen met per regel achter-eenvolgens vijf, zeven en weer vijf lettergrepen. Ze zijn gebundeld in *Hartstocht en bedachtzaamheid*. Allebei de boeken gaat hij 27 november presenteren.

Viel er aan het Hooglied nog iets te verbeteren?

'Haha! Ik heb het Hooglied in haiku's omgezet - daarbij veel aan mijn vrouw

Gerard van den Boomen achter zijn tekstverwerker.

Foto Jacques de Jong

denkend - en dat heeft mij de gelegenheid gegeven het ouderwetse Hooglied, dat liefdeslied tussen een man en een vrouw, om te zetten in een moderne vorm, met mijn persoonlijke gedachten daarbij ook nog. Ik ben wel bij de grondtekst gebleven, maar ik heb er moderne taal voor gebruikt. Nee, ik heb die tekst niet verbeterd, maar op mijn manier in haiku's

omgezet. Ik heb geprobeerd er primaire liefdesgevoelens in te leggen. Tijdens het schrijven heb ik steeds bedacht hoe ik het tegen mijn vrouw zou zeggen.'

Grietje is vier jaar geleden aan dementie overleden, 91 jaar. 'De liefde van mijn leven', pleegt Gerard te zeggen. Ze waren zestig jaar getrouwd. Hij heeft haar tot aan haar dood toe verzorgd. Ook daarover heeft hij geschreven, in het boek *Ik wil de kluts kwijt*.

KNOR & CO

Duiten

Knor: Ken je dat boekje over Amsterdam in de zeventiende eeuw? De tijd van de VOC-mentaliteit. Het heet: 'Amsterdam voor vijf duiten per dag.'

Co: Wat bedoel je daarmee?

Knor: Ik moet steeds denken aan onze tulpenhandel, maar dan nu met miljarden euro's.

Co: To the point, graag.

Knor: Ik word gek van al die zelfbenoemde deskundigen die zich als evenzovele koffiedikkijkers, Cassandra's en overig gespuis af-ficheren als het orakel van Delphi.

Liefst geïllustreerd met duizelingwekkende infographics.

Co: Dat is me nogal wat.

Knor: Vrijdagavond was bij Pauw & Witteman zo'n tetterende kwast te gast. Hij kon van de

microfoon niet afblijven, want hij wist het allemaal beter. Zelfs prins Maurits moest midden in een betoog over zijn elektrische auto eerbiedig wachten tot zijn niet aflatende vingertje tot bedaren kwam. Kotsmisselijk werd ik ervan.

Co: Kop op, jongen, Sinterklaas is in het land.

Knor: Laat Sinterklaas alsjeblieft nog lang blijven, dan houden we de boel in ieder geval in eigen huis, zou Wilders zeggen. Ik geloof alleen nog in Sinterklaas. Of kun jij

van vijf duiten per dag rondkomen? Jouw gulden is op de markt een daalder waard!

Co: Welke markt bedoel je?

Knor: De markt van liefde en geluk. Zalig uiteinde, Co!

Waarom haiku's?

'Naast gewone gedichten schreef ik al veel langer haiku's. Ze dwingen je om in enkele woorden iets te vatten wat veel groter is, over de natuur of de liefde of desnoods de politiek. Het is een poëtische puzzel. Dus het betekent bij voorbaat schrappen.

'Op een dag ben ik gaan proberen of ik de teksten uit Prediker kon omzetten, simpelweg omdat het korte teksten zijn, statements. En haiku's zijn ook korte teksten. Per slot konden die ouwe knarren het in die tijd ook. Niet voor niks hebben die teksten de eeuwen overleefd. Het bleek te lukken. En toen ben ik maar doorgegaan.

HvG

Zie verder pagina 2

Drie voorbeelden van Hoogliedverzen uit de Willibrord-bijbel met rechts de haiku-transcriptie van Gerard van den Boomen. In de eerste twee verzen is de 'zij' aan het woord, in het derde vers de 'hij'.

Laat hij mij kussen,
laat zijn mond mij kussen!
Jouw liefde is zoeter dan wijn.

Hij brengt mij in het wijnhuis,
boven mij zijn vaandel van liefde.

Je tong als zoete wijn,
waarin mijn kussen baden,
mijn lippen en tanden gedompeld zijn

Kus mij met je mond,
kus mij weer, want jouw liefde
smaakt zoeter dan wijn.

Hij geleidde mij
naar het wijnhuis, met zijn vlag
van liefde in top!

Je tong is als wijn
die mij zoet toevloeit over
lippen en tanden.

Daarna volgde het Hooglied. Met Spreuken ben ik ook bezig. En als ik tijd van leven heb, komen ook de Klaagliederen van Jeremia nog aan de beurt. Ook van die korte teksten.

'Ik heb gemerkt dat je op die manier, in eenvoudige bewoordingen diepe gevoelens van liefde, verdriet en rouw kunt weergeven. Ik hoop alleen dat ik er ook het moderne levensgevoel in heb kunnen leggen. Als Prediker het bijvoorbeeld heeft over losgeslagen jeugd, dan dacht ik aan de losgeslagen jeugd in deze moderne tijd. Ik heb zelfs het woord 'vip' gebruikt voor 'hoger geplaatsten' die in Spreuken werden genoemd. Zo'n woord komt natuurlijk ook makkelijker uit in de hoeveelheid lettergrepen die je mag gebruiken.'

Hij citeert Prediker waar deze schrijft dat hij alles onder de hemel moet doorgronden: 'Het is een trieste bezigheid, een kwelling die de mens door God wordt opgelegd.' Triomfantelijk geeft hij zijn eigen interpretatie: *Alles wat gebeurt onder de zon ging ik na/ God wat een getob.* Ja, zie je, Prediker noemde daar God, dus die moest ik er ook bij halen.' Hij moet er weer hartelijk om lachen.

Waarom de bijbel?

'Ik ben altijd godsdienstig geïnteresseerd gebleven. Katholiek gevormd van huis uit, maar wel vrijzinnig, weinig orthodox. Ik ga nog regelmatig naar diensten bij de Amsterdamse Studentenekklesia. Huub Oosterhuis en ik zijn geestverwanten.'

Zijn rebelse geest kon hij de vrijheid geven, toen hij in 1963 – na vijftien jaar *de Volkskrant* - hoofdredacteur werd van het orthodox-katholieke blad *De Linie*, dat hij

meteen omdoopte tot *De Nieuwe Linie*.

Zijn aanpak van toen zet hij door in zijn bijbelse haiku's. 'Ik gebruik gewone, eenvoudige, moderne taal. Dat heb ik als journalist ook altijd gedaan. Dat heb ik vanaf het begin van mijn loopbaan gepraktiseerd. Als het niet eenvoudig kan, houd er dan maar mee op. Eenvoudig, dat grijpt het diepst in.'

'Al mijn gedichten heb ik ook vergeleken met vijf verschillende vertalingen, daar had ik lol in. Ik heb ze vergeleken met de Statenvertaling, de protestantse King James Version, een rabbijnse vertaling uit Amerika, de Naardense bijbel

van Peter Oussoren en de jongste bijbelvertaling van een paar jaar geleden. Dat deed ik om zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke tekst te blijven. Zo is nu eenmaal mijn perfectionisme. En ik vind het leuk werk.

'Daarom zijn mijn teksten ook erkend door enkele mensen die het weten konden. Ik heb ze voorgelegd aan enkele theologen en die vonden dat deze oude man het niet gek had gedaan.

'Ik ben steeds bij de grondtekst gebleven, maar ik heb ook steeds gestreefd naar een goede vertaling en oorspronkelijk taalgebruik. Die spanning zat ertussen. En ik heb ook geprobeerd het moderne levensgevoel erin te laten doorklinken.'

Het lijkt wel op bidden?

'Ach, zo ver wil ik niet gaan. Maar ik neem het wel heel ernstig. Het zijn goede, oude godsdienstige teksten en daar voel ik me bij thuis. Dan zet ik die om in haiku's en nu ze ook nog worden uitgegeven, ben ik een gelukkig mens.'

Zondagskind voelt hij zich, schrijft hij ook in zijn memoires.

Waarom heb je die geschreven?

'Om mezelf rekenschap te geven van alles wat ik heb gedaan. Ja, ik ben een zondagskind. Zo voel ik me met alles wat ik heb meegemaakt en gedaan. Ook tijdens die laatste jaren dat ik voor Grietje heb mogen zorgen.'

Jacques de Jong

Muur van Opland mogelijk gespaard tegen vernietiging

In het vorige nummer van *de Volkskrant* stond een bericht over de dreigende teloorgang van de originele Muur van Opland die jarenlang de kamer van hoofdredacteur Jan van der Pluijm heeft opgesierd. Een kopie van de originele versie hangt nu in de Oplandzaal in het *Volkskrant*-gebouw aan de Jacob Bontiusplaats (zie de pagina hiernaast).

Wij hebben niet stilgezeten om dit cultureel erfgoed van *de Volkskrant* voor het nageslacht te behouden. Er is een comité *Red de Muur van Opland* opgericht om alles in goede banen te leiden. Dit comité bestaat uit (alfabetisch): Han van Gessel (coördinator), Erwin Horwitz (stille kracht), Jacques de Jong (pr), Janpeter Van der Kamp (Cerberus ter drukkerij), Wim Ruigrok (cultureel erfgoed) en Francien Wout (wettige erfgenamer).

De reacties zijn hartverwarmend. Ben Rogmans van *De Pers* liet meteen zijn belangstelling blijken. Daarna volgde Saskia de Bodt (via onze vroegere redactiesecretaresse Petra de With), die iets ziet

Zie verder pagina 3

POLITIEK TEKENAAR OPLAND OP DE KOP VAN WILLEM DREES

Een jonge Opland aan het werk in zijn atelier. Hij is bezig met de kop van Willem Drees, aan de wand staan achtereenvolgens

te drogen: Joop den Uyl, André van der Louw, prof. Romme en Dries van Agt.
Foto Wim Ruigrok

Vervolg van pagina 2

in een blijvende opstelling op het Binnengasthuisterrein van de Universiteit van Amsterdam (waar zij doceert). Erwin Horwitz suggereerde een plek in het nieuwe metrostation aan de Wibautstraat of het Katholiek Documentatiecentrum in Nijmegen.

Wij bewandelen de koninklijke weg. Eerst komt Francien Wout aan bod als rechthebbende erfgename. Vervolgens is *de Volkskrant* aan bod in de persoon van Philippe Remarque als hoofdredacteur. Daarna volgt het Persmuseum in Amsterdam, dat al een groot deel van Oplands nalatenschap bezit. Tot slot gaan wij kijken naar overige gegadigden.

De deadline voor eventuele suggesties of aanmeldingen staat op 1 december. Het spul moet in principe eind december een bestemming vinden, dus het is kort dag. Financiën spelen geen rol bij een heer van stand, dus daarover hoeven geen problemen te ontstaan. Het gaat om het behoud van cultureel erfgoed! Een laatste oproep dus!

Reacties graag naar Han van Gessel, Valeriusstraat 284 huis, 1075 GN Amsterdam, telefoon 020 - 6622145, e-mail: hanvgessel@planet.nl

Han van Gessel

Ik hoop dat er een mooie plek wordt gevonden voor de Muur van Opland. We hadden hem heel groot op de redactie hangen hier in het INIT, in de Oplandzaal. Toen op die plek de fotoredactie kwam te zitten, ging de foto verloren. Gelukkig zag ik vandaag, na terugkeer van mijn vakantie, dat een nieuwe reproductie van de illustratie weer muurvullend is geplakt in onze nieuwe Oplandzaal. Ik stuur je via mijn iPhone een fotootje (zie hierboven)

Bart Dirks

Voortreffelijk werk van de (ex-)collega's in de *Volkskrant* nummer 182.

Een waardig afscheid van Theo Nijenhuis, de zoveelste *Volkskrant*-redacteur die ons is ontvallen.

Erik Outshoorn

Het Volkskrant-familiegevoel (2)

Volgens vele collega's zou historica Annet Mooij te weinig geschreven hebben over het 'familiegevoel' op de Volkskrantredactie in de jaren onder Harry Lockfeer. Toch gebeurden er allerlei gezellige dingen. Zoals boven: een wedstrijd fietsen op de wielersbaan van Spaarnwoude.

Op de foto herkennen we onder meer: wijlen telefonist Jan Schavemaker, Jan van Galen (KRO), Bas van Kleef (vut), Jacques de Jong (pensioen), Rolf Bos (Israël) Roland de Beer (vut), Jaap Huisman (zzp'er) Jeroen Trommelen (Suriname), Theo Klein (vut) en Weert Schenk (politie).

Op de foto links hanteert Ad Overeem de stopwatch tijdens een fietstocht (43 deelnemers) met tijdrif in Nieuwer ter Aa. We onderscheiden van achter af Erna van den Berg, Truus Ruijter, Paul Kouwenberg en Miep Overeem. Daaronder: Redmar Kooistra, Oscar Garschagen, Rob Heukels en Jan van der Pluijm tijdens diezelfde fietstocht.

Links onderin de Volkskrant-deelnemers bij een schaatswedstrijd voor de media op de ijsbaan in Utrecht. Van links af Sietse van der Hoek, Marc van den Broek, Jacques de Jong, Ina Ruijter en Jan Schavemaker. Medaille gewonnen voor de ploegenachtervolgning.

Rechts onderin een redactioneel koor tijdens het afscheid van Jan van der Pluijm in 1982. Van links af: Suzanne Baart, Lidy van Ginneken, Agnes Koerts, Ineke Jungschleger, onbekende, Michèle de Waard, Truus Ruiters en nog een onbekende.

Foto's: onbekend

